

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1998, 30, 411

Notariaadiseaduse ja erastamiseaduse muutmise ja täiendamise seadus

Vastu võetud 11.03.1998

I. Notariaadiseaduses(RT I 1993, 45, 640; 1994, 5, 49; 93,1571; 1995, 61, 1028; 1996, 23, 456; 38,752; 80, 1435) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

§ 1. Paragrahvi 3:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(1) Notar on riigiametit pidav sõltumatu isik, kes täidabnotariaadi ülesandeid käesolevas seaduses ja teistesõigusaktides ettenähtud korras. Notar ei ole ettevõtja.»;

2) lõiget 4 täiendatakse teise lausegajärgmises sõnastuses:

«Notaribüroo töötajate arvu määrab notar omaläranägemisel.».

§ 2. Paragrahv 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 4. Notarite koda

(1) Notarite koda on käesoleva seaduse alusel asutatudavalik-õiguslik juriidiline isik, mille eesmärk onnotarite ühendamine notariaadi ülesannete täitmiseks.

(2) Notarite koja organid on notarite koja koosolek ja notarite kojaeestseisus.».

§ 3. Paragrahvi 9:

1) lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«See kohustus jääb püsima ka pärast notari ametistlahkumist ning laieneb notaribüroo töötajatele ja teisteleisikutele, kellel on juurdepääs nimetatud andmetele.»;

2) lõiget 2 täiendatakse kolmanda lausegajärgmises sõnastuses:

«Kohtu määruse alusel annab notar andmeid notariaaltoimingutekohta uurimisorganitele.»;

3) täiendatakse lõikega 5 järgmisessõnastuses:

«(5) Notariaaltoimingu saladuses hoidmise kohustus laieneb pankadele,kohtutele, arhiividele ning teistelejuriidilistele isikutele ja asutustele ning nende töötajatele, kelle valduses onkäesoleva paragrahvi 1. lõikesnimetatud andmeid sisaldavaid dokumente, kui seadusega ei sätestata teisiti. Pangad,kohtud, arhiivid ning teisedjuriidilised isikud ja asutused, kelle valduses on notariaaltoiminguid sisaldavaid dokumentevõi informatsiooninende kohta, avaldavad andmeid analoogselt käesoleva paragrahvi 2. lõikessätestatud korrale, kui seadusega eisätestata teisiti.».

§ 4. Paragrahvi 10 täiendatakselõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

«(3) Notaril võib olla kuni kaks riigivapi kujutisega värvi-,reljeef- või muud liiki pitsatit. Notari ametipitsatikasutuselevõtmise korra määrab justiitsminister.

(4) Notari ametist lahkumise või teise tööpiirkondaülemineku korral notari pitsat hävitatakse.».

§ 5. Paragrahvi 11 lõike 3esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Justiitsminister võib järelevalve teostamisele kaasata notaritekoja.».

§ 6. Paragrahvis 12 jäetaksevälja sõnad «notarite koja juures tegutseva eksamikomisjoni ees».

§ 7. Paragrahvi 13 teine lause muudetakse järgmiselt:

«Konkursi tingimused ja korra määrab justiitsminister, ärakuulunud notarite koja arvamuse ja ettepanekud.».

§ 8. Paragrahvi 18 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2)¹Notar ei või samuti:

1) olla Riigikogu liige;

2) kuuluda erakondade, poliitiliste liikumiste või rühmituste alaliselt tegutsevatesse juhtorganitesse, kontrolli- ja revisjoniorganitesse ning osa võtta tegevusest, mis on vastuolus notariametivandega;

3) olla äriühingu juhatuse või nõukoguliige.».

§ 9. Seadust täiendatakse §-ga 21¹ järgmises sõnastuses:

«§ 21¹. Notari dokumentide säilitamine

(1) Notari dokumendid käesoleva seaduse mõistes on notari pooltsäilitatavad notariaaldokumendid ja nende alusdokumendid, registrid ja raamatud. Notari dokumentideks loetakse ka ajutiselt täitmatanotari ametikohal nimetatud notari asendaja vastavad dokumendid. Notari dokumentide säilitamise korramäärab justiitsminister. Notari dokumendid kuuluvad riigile.

(2) Notari ametist lahkumisel või teise tööpiirkonda üleminekul annab ta notari dokumendid ületööpiirkonnajärgsele arhiivile. Notari surma või raske haiguse korral annab notari dokumendid arhiivile ülenotarite koja esindaja. Notari dokumentide üleandmise korra määrab justiitsminister.

(3) Justiitsministri korraldusel võib notari dokumentide ülevõtmise teha kohustuslikuks ajutiselt täitmatanotari ametikohale nimetatud notari asendajale. Justiitsministri korraldusel võib teisele samas tööpiirkonnas ametitpidavale notarile teha kohustuslikuks notari dokumentide ülevõtmise, mis on vajalikud alustatud toimingutel õpuleviimiseks.

(4) Arhiivile üleandmisele ei kuulu testamendid, pärimislepingud ja pärimistoimikud, mis kuuluvad säilitamisele maa- või linnakohtu arhiivis.».

§ 10. Paragrahvi 22 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõnad «omal soovil» sõnaga «algatusel».

§ 11. Seadust täiendatakse §-ga 22¹ järgmises sõnastuses:

«§ 22¹. Notari ametisoleku peatamine japeatumine

(1) Notari taotlusel võib justiitsminister notari erialaseenest äiendamise korral või muul mõjuval põhjusel peatada notari ametisoleku.

(2) Justiitsminister võib peatada notari ametisoleku järgmistel asjaoludel:

1) käesoleva seaduse § 22 1. lõikepunktis 2 sätestatud juhul notari ametist vabastamise otsustamiseni;

2) notari suhtes distsiplinaarmenetluse algatamise korral distsiplinaarmenetluse lõpuni.

(3) Notari ametisoleku peatub notarile kriminaalkorras süüdistuse esitamise hetkest kuni kriminaalasjal lõpetamiseni või notari õigeksmõistmiseni või justiitsministri poolt ametisoleku peatumise lõpetamise otsustamiseni.

(4) Notaril, kelle ametisoleku on peatatud või peatunud, on keelatud tehanotariaaltoiminguid.

(5) Notari ametisoleku peatamise või peatumise ajaks nimetatakse notarile asendaja analoogselt käesoleva seaduse § 24 1. lõikes sätestatud korrale.».

§ 12. Paragrahvis 23 asendatakse esimeses lauses sõna «viiepäevases» sõnaga «kahepäevases» ja sõna «justiitsministrile» sõnadega «notarite kojale».

§ 13. Paragrahvi 24 lõike 1 muudetakse järgmiselt:

«(1) Notari oma ametikohustuste täitmisest enam kui viiepäevase eemalviibimise ajaks nimetab notarite kodanotari taotlusel talle asendaja.».

§ 14. Paragrahvi 25 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Notari taotlusel võidakse nimetada notari asendajaks ka mõni teine Eesti kodanik, kellel on juriidiline kõrgharidus ning kes on sooritanud notari asendaja eksami. Eksamikomisjoni koosseisu ja töökorra kinnitab justiitsminister.».

§ 15. Paragrahvi 28 lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Konkursi tingimused ja korra määrab justiitsminister, ärakuulunud notarite koja arvamuse ja ettepanekud.».

§ 16. Paragrahvi 29 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kandidaaditeenistus on justiitsministri poolt kinnitatud programmialusel toimuv väljaõpe ning notarite koja poolt antud ülesannete täitmine. Kandidaaditeenistuses olevate notarikandidaatide arvu määrab justiitsminister.».

§ 17. Paragrahvi 31 lõikes 1 jäetakse välja sõnad «notarite koja juures tegutseva eksamikomisjoni ees».

§ 18. Paragrahvi 32 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõnad «omal soovil» sõnaga «algatusel».

§ 19. Paragrahvi 34:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Notarite koda on avalik-õiguslik juriidiline isik.»;

2) lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Järeelvalve seisneb notarite koja poolt seaduse ja põhikirjajärgimise ning käesolevas seaduses sätestatud notarite koja põhiliste ülesannete täitmise kontrollimises.»;

3) lõiget 3 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Kalendriaasta lõpus esitab notarite koda justiitsministrile aruande notarite koja, notarite ja notarikandidaatide tegevuse ning notariaadi ülesannete täitmise kohta lõppevalaastal ning töökava notarite kojapõhiliste ülesannete täitmiseks järgneval aastal.».

§ 20. Seadust täiendatakse §-ga 34¹ järgmises sõnastuses:

«§ 34¹. Notarite koja õigus kasutada riigivapi kujutist

(1) Notarite kojale on Eesti riigivapi kujutisega pitsat.

(2) Notarite kojale on õigus kasutada oma dokumentide plankidel ja siltidel Eesti riigivapi kujutist.».

§ 21. Paragrahvi 35 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«4) notarite kvalifikatsiooni tõstmise ning notari kandidaatide järelvalve korraldamine;».

§ 22. Paragrahvi 36:

1) punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«4) nõuda notaritelt kirjalikke selgitusi nende ametitegevuse suhtes esitatud kaebustes toodud asjaolude kohta;»;

2) täiendatakse punktidega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

«8) eraldada raha notarite koja eelarvest notaritele, kelle tulu on notarist mittesõltuvate asjaolude tõttu notariametiga seotud, kuid kelle ametisolek on hädavajalik vastavõetud piirkonna elanike teenendamiseks. Raha eraldamise korra määrab notarite koda;

9) omandada ja kasutada kinnis- ja vallasvara, mis on vajalikud käesolevas seaduses nimetatud ülesannete täitmiseks.».

§ 23. Seadust täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

«§ 40¹. Notarite koja põhikirj

Notarite koja põhikiri on notarite koja organite pädevust ja ülesannetejaotust, organite ja notarite kojaliikmete vahelisi õigussuhteid, notarite koja majandamist ja asjaajamise korda ning teisinotarite koja pädevusesolevaid küsimusi reguleeriv akt.»

§ 24. Paragrahvi 41:

1) pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 41. Notari poolt tehtavad toimingud»;

2) lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Notar teeb järgmisi toiminguid:»;

3) lõike 1 punktis 1 jäetakse välja sõnad «(lepingud, testamendid, volikirjad jms.)»;

4) lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«5) tõestab dokumentide tõlke õigsust ja tõlkijaallkirja ehtsust;»;

5) lõike 1 punktis 13 asendatakse sõna «koostab» sõnaga «tõestab»;

6) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Peale käesoleva paragrahvi 1. lõikes toodudtoimingute dokumenteerib (tõestab) notar ka teisi käesolevaseaduse § 2 1. lõikes nimetatud asjaolusid. Muid toiminguid pealedokumenteerimise teeb notar juhul, kui see on seadusega sätestatud.»;

7) lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Notariaaltoimingute tegemise korra kehtestab justiitsminister, ärakuulanud notarite koja arvamuse ja ettepanekud.».

§ 25. Paragrahv 42 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 42. Toimingute tegemine konsulaaresinduste ametiisikute poolt

Käesoleva seaduse § 41 1. lõikes või muusseaduses sätestatud toiminguid teevad ka Eesti Vabariigikonsulaaresinduste selleks volitatud ametiisikud, juhindudes konsulaaresinduste tegevustreguleerivatest õigusaktidest ning käesoleva seadusega kehtestatud notariaaltoimingute tegemise põhinõuetest. Eesti Vabariigikonsulaaresinduste volitatud ametiisikute poolt käesolevas paragrahvis nimetatud toimingute tegemine loetakse võrdsustatuks notariaaltoimingute tegemisega.».

§ 26. Paragrahvi 43 lõikes 1 jäetakse välja sõnad «või muu õigusakt».

§ 27. Paragrahv 46 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 46. Notariaaltoimingute tegemise õiguse piirangud

(1) Notar peab hoiduma notariaaltoimingu tegemisest, milles osalejaks võiesindajaks või toimingust tulenevahiive saajaks on ta ise, tema abikaasa või endine abikaasa; tema, tema abikaasa või endise abikaasa vanemad, lapsed, vanavanemad, lapselapsed, vennad või õed.

(2) Notar peab hoiduma tehingu tõestamisest, milles osaleb äriühing, mille liikmeks, osanikuks või aktsionäriks on ta ise, tema abikaasa, tema vanemad või lapsed. Notari kuulumiselkohaliku omavalitsuse esinduskogusse peab ta hoiduma tehingu tõestamisest, milles osaleb kohalik omavalitsus või äriühing, mille liikmeks, osanikuks või aktsionäriks on kohalik omavalitsus.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes loetletud piirangute rikkumisel eeldatakse notari poolt sõltumatuse ja erapooletuse nõude rikkumist. Kohustus tõendada asjaolu, et nimetatud piirangute rikkumisega ei kaasnenud notari sõltumatuse ja erapooletuse nõude rikkumist või asjaolu, et notaril ei olnud võimalik teada, et tehtav notariaaltoiming allub nimetatud piirangutele, lasub notaril.

(4) Notaril ei ole õigust tõestada tehingut, milles osalejaks võiesindajaks või tehingust tuleneva hiive saajakson ta ise, tema abikaasa või endine abikaasa; tema, tema abikaasa või endise abikaasa vanemad, lapsed, vanavanemad, lapselapsed, vennad või õed. Käesolevas lõikes sätestatud piirangute rikkumisega tehtud notariaaltoiming on kehtetu.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud piiranguid peab asendatav notari suhtes järgima ka notari nimeltegutsev notari asendaja.

(6) Nende notariaaltoimingute tegemiseks, mida võib teha ainult antudtööpiirkonna notar, määrab notarikäesoleva paragrahvi 1., 2., 4. ja 5. lõikes loetletud juhtudeksjustiitsminister.».

§ 28. Paragrahvi 47 pealkiri ning lõiked 2 ja 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 47. Isikusamasuse tuvastamine, õigus-, teo- ja otsusevõime ning esindajate volituste kontrollimine jadokumentide väljanõudmine

(2) Tehingu tõestamisel kontrollib notar tehinguosaliste isikute õigus-, teo- ja otsusevõimet. Vajadusel määrab notar notariaaldokumentis, mil viisil ta isikute õigus-, teo- ja otsusevõimet kontrollis.

(4) Notar võib riigi- ja omavalitsuse ametiasutustest ja kohturegistriosakondadest välja nõudanotariaaltoimingu tegemiseks vajalikke dokumente.».

§ 29. Seadust täiendatakse §-ga 48¹ järgmises sõnastuses:

«§ 48¹. Notari esindusõigus

Notar on seoses tehtud või tehtava notariaaltoiminguga õigustatud esindama notariaaltoimingu osalejaid kohturegistriosakondades ning riigi- ja omavalitsuse ametiasutustes, kui seadusega eesmärgistada teisiti.».

§ 30. Paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Notariaalregistri vormi kinnitab justiitsminister.».

§ 31. Paragrahv 51 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 51. Notariaaldokumentide koostamise kord

Notariaaldokumentide koostamise korra kinnitab justiitsminister.».

§ 32. Paragrahvi 52:

1) lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«1) notariaaltoimingu tegemine on vastuolus seaduse või teiste õigusaktidega või heade kommetega;»;

2) lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«2) notariaaltoimingu tegemiseks esitatud dokumendid ei vastanõuetele või ei ole esitatud dokumentidealusel võimalik toimingut teha või kui esitatud dokumendid sisaldavad headekommetega vastuolus olevaid andmeid;»;

3) lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«3) notariaaltoimingu osalejal puudub nõutav õigus-, teo- või otsusevõime;».

§ 33. Paragrahvi 53 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Notari tegevuse peale kaebuse esitamise või notari vastu hagi esitamise korral ametitegevusega tekitatud kahju hüvitamise nõudes teatab notar nimetatud asjaoludest viivitamatult justiitsministrile, märkides teates lühidalt kaebuse või hagi sisu. Menetluse lõppedes esitab notar justiitsministrile ära kirja menetluse lõppemise aluseks olevast dokumendist.».

§ 34. Paragrahv 60 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 60. Dokumentide tõestamise kord

(1) Lugada valla- või linnasekretäri poolt dokumendi või ära kirja või väljavõtte õigsuse, dokumendi isikuallkirja ehtsuse ning volikirja tõestamine võrdseks notariaalse tõestamisega.

(2) Valla- ja linnasekretäri ei ole õigust tõestada tehingute tegemiseks antavat volikirja. Valla- ja linnasekretäri ei ole õigust tõestada raha väljavõtmiseks, dokumentide edastamiseks või vastuvõtmiseks ning muude õigustoimingute (v.a. tehingud) tegemiseks antavat volikirja.

(3) Maa- ja linnakohtul ning arhiivi selleks volitatud ametiisikul on õigus väljastada ära kirja maa- ja linnakohtus ning arhiivis säilitatavatest dokumentidest. Ära kirja tõestamine maa- ja linnakohtu või arhiivi selleks volitatud ametiisiku poolt on võrdne notariaalse tõestamisega.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud toimingute tegemisel juhinduvadvalla- ja linnasekretärid ning maa-või linnakohtu ning arhiivi selleks volitatud ametiisikud kohaliku omavalitsuse, kohtuvõi arhiivi tegevustreguleerivatest õigusaktidest ning käesoleva seadusega kehtestatudnotariaaltoimingute tegemise põhinõuetest.».

§ 35. Seadust täiendatakse §-ga 64 järgmises sõnastuses:

«§ 64. Notari atesteerimine

(1) Notarid, kes on nimetatud või nimetatakse ametisse enne 2001. aasta 1. jaanuari, kuuluvad atesteerimisele. Atesteerimine viiakse läbi ajavahemikus 2001. aasta 1. jaanuar kuni 2002. aasta 31. detsember.

(2) Atesteerimisel kontrollitakse notari teadmiste ja kutseoskuste vastavust ametikohale. Atesteeriminetoimub eksami vormis. Eksamikava kinnitab justiitsminister.

(3) Atesteerimise viib läbi atesteerimiskomisjon (edaspidi komisjon). Komisjoni kuuluvad kaks Justiitsministeeriumi esindajat justiitsministri määramisel, kaks notarite koja poolt nimetatud notarit, kaks Riigikohtu esimehe poolt nimetatud kohtunikku ja kaks juriidilise kõrghariduse spetsialisti justiitsministri määramisel. Komisjoni töökorra ja koosseisu kinnitab justiitsminister.

(4) Komisjoni otsusega loetakse notar ametikohale vastavaks või mitte vastavaks.

(5) Atesteerimisel ametikohale mitte vastavaks tunnistamise korral määrab komisjon atesteeritavale tähtaja, mille järel toimub kordusatesteerimine.

(6) Kordusatesteerimisel ametikohale mitte vastavaks tunnistamise korral või mõjuva põhjuse takordusatesteerimisele mitte ilmumise korral vabastab justiitsminister komisjoni esildisel notariametist.

(7) Notaril on õigus tema ametist vabastamise peale esitada ühe kuujooksul vabastamise otsusest teatamise päevast arvates kaebus kohtusse.».

II. Erastamise seaduses (RT I 1993, 45, 639; 1997, 9, 78; 1998, 12, 153) tehakse järgmine täiendus:

§ 36. Paragrahvi 29 lõiget 4 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Välismaal avanenud pärandi hulka kuuluvate erastamisväärtpaberite pärimisele kohaldatakse Eesti seadust, ka juhul kui isik on testamendiga määranud teisiti.».

Riigikogu esimees Toomas SAVI